

Kuntouttava kunta lisää elinvoimaa

Toimitusjohtaja, valt.tri. Soile Kuitunen

Kuntoutussäätiö

Kuntouttava kunta satsaa ihmisiin

- Terveyteen ja hyvinvointiin
- Osallisuuteen
- Yhteisöllisyyteen **”KUNTA ON ME”**
- Osaamiseen

KESTÄVYYTEEN – TÄTÄ SUKUPOLVEA PIDEMMÄLLE

Kuntouttava kunta on monipuolisesti kestävä

Kuntouttava kunta on *sosiaalisesti kestävä*

- Ihmisiä tasavertaisesti ja yhdenvertaisesti kohteleva
- Ihmisarvoa kunnioittava
- Oikeudenmukainen
- Eriarvoisuutta hyvinvoinnissa, terveydessä ja osallisuudessa vähentävä
- Oikea-aikaisia ja tarpeisiin osuvia palveluita ja tukea tarjoava

Kuntouttava kunta säästää euroja

- **1 euro kuntoutukseen** → 3-5 euroa terveys- ja hyvinvointihyötyinä
- **1 syrjäytyneen nuoren toimintakyvyn ja osallisuuden tukeminen** → säästö n. 1,2 MEUR
- **1 syrjäytynyt pitkäaikaistyötön työhön ja osallisuuteen** → säästö elinkaaren aikana n. 650 000 eur
- **Osatyökykyinen työhön ja jatkamaan työssä** → kunnan työllisyysasteen nousu, työvoimapulan väheneminen...

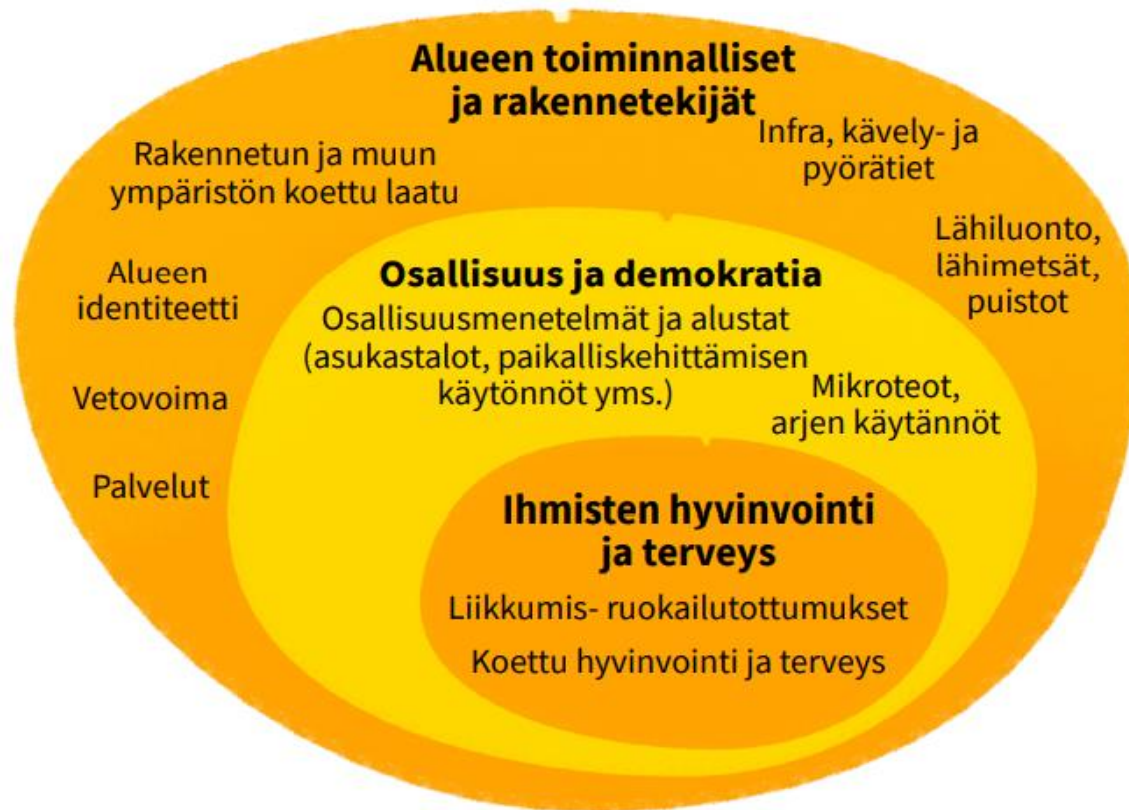

Kuntouttavan kunnan päättäjä!

- Hyvinvointi- ja terveyserot ovat Suomessa edelleen suuria niin ihmisten kuin alueidenkin välillä. Mm. psyykinen kuormittuneisuus lisääntyi Suomessa 2018-2020, ja erot alueiden välillä ovat merkittäviä. Lääkäripalveluita koki saaneensa riittämättömästi joka viides lääkäripalveluita tarvinnut (2020).
 - **Missä teidän kuntanne asukkaiden hyvinvointi- ja terveyserot näkyvät?**
- Syrjäytyminen ja osattomuus aiheuttavat paljon pahoinvointia ja niiden hoitaminen maksaa paljon.
 - **Miten nuorten ja eri ikäisten syrjäytyminen näkyy teidän kunnassanne? Mitä osattomuuden haasteita tunnistatte?**
- Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistäminen on kaikkien toimialojen tehtävä
 - **Miten teidän kunnassanne on rakennettu ja toteutettu poikkisektoraalista yhteistyötä?**

Kuntouttavan kunnan sipulimalli

Konseptien kehittämisen viitekehyksenä sosiaalisesti kestävä kaupunki Kuitunen (2019b) Kyttää ym. (2015) mukailen

MITÄ KUNTAMME TULISI TEHDÄ NYT JA HUOMENNA?

Kuntouttava kunta

1. Mitä osaamista, ymmärrystä, rahaa ja asiantuntemusta tarvitsemme, jotta voimme olla kuntouttava kunta? **RESURSSIT.**

2. Minkälaisin toimin voimme edistää juuri nyt sitä, että kaupunkimme on kuntouttava? **TOIMET.**

3. Mitä aiomme tehdä niin, että kuntoutusinvestointimme ovat pitkäjänteisiä? **KESTÄVYYS.**

3 näkökulmaa kuntouttavan kunnan ratkaisuille

1. Kuntouttava kunta ei ole vain sote. Se on hyte-sote-elinkeinot-kaupunkiympäristö. Tarkastellaan laajasti toimintaamme ja toimintatapojamme.
2. Sektorirajat ja siilot on ylitettävä. Kova infra mahdollistaa, sivistys siivittää, osallisuus on polttoaine!
3. Tee konkretiaa ja huomioi vaikutusten aikajänne. Yksi vaalikausi ei nyt riitä!

Mitä jos kuntoutuksen ammattilaisia ja osaamista hyödynnettäisiin...

- kaupunkisuunnittelussa?
- päiväkodeissa, kouluissa, oppilaitoksissa?
- koko kunnan strategisessa kehittämisessä?

KANGAS

Smart City keskellä kaupunkia ja elämää

Jyväskylän Kangas on entiselle tehdasalueelle Tourujoen kainaloon rakentuva ekologinen ja luova kaupunginosa. Kangas sijoittuu Vanhan paperitehtaan alueelle noin kilometrin päähän ydinkeskustasta, ja juuri teollinen historia antaa Kankaalle sen omaleimaisen tunnelman. Kankaalla asutaan, tehdään töitä, käytetään palveluja, yritetään, opiskellaan ja viihdytään kaikenikäisenä. Kankaalla toteutuvat myös kaupunkisuunnittelun tuoreimmat oivallukset sekä tulevaisuuden älykäs ja kestävä rakentaminen.

Kangas on erinomainen paikka tulevaisuutta luoville ja innovatiivisille yrityksille, jotka haluavat olla mukana kehittämässä uudenlaista yrityskehittämää ja ekologista kaupunginosaa Jyväskylään. Kangas yhdistää kestävästä kaupunkirakentamisesta asumisen uusimpiin teknologioihin ja digitaalisiin palveluihin. Sosiaalinen hyvinvointi ja yhteisöllisyys ovat kantavia arvoja.

Vuonna 2040 Kankaalla asuu noin 5 000 asukasta ja työskentelee 2 100 työntekijää.

Kiinnostaako älykaupunkialue Kangas? Ota meihin yhteyttä, kerromme mielellämme lisää!

[Jätä yhteydenottopyyntö](#)

[Tutustu Kankaan yleisesitteeseen »](#)

INSPIRAATIOKSI

Ihmisten toimintakyvyn edistämistä monialaisesti

Sivistystoimen toimiala

- Varhaiskasvatuksen kuraattorit
- Yläkoulujen erityisnuorisotyöntekijät
- Varian erityisnuorisotyöntekijät
- Tempo-orkesteritoiminta
- Henkilöstön monikulttuurisuuskoulutus
- Kesäruokailukokeilu

Asukaspalvelut

- Suomen kielen opetus pitkäaikaistyöttömille valmennustaloilla
- Turvallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen Korsossa
- Mikkolan alueen osallistava tukeminen
- Tukipalvelut rikosasioissa

Maankäytön, ympäristön ja rakentamisen toimiala

- Ympäristön laatutason ja turvallisuuden parantaminen
- Kunnossapidon tehostaminen
- Asukasyhteistyön kehittäminen

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma 2019

Hakunilan
Yhteisötalo

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

- Neuvolatoiminnan, kouluterveydenhuollon ja koulujen ehkäisevän päihdetyön resurssien kohdentaminen
- Lastensuojelun systemisen sosiaalityön kohdentaminen
- Neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä uudet palvelumuodot (SIB-hanke)
- Kotoutumista tukevat toimenpiteet lapsille ja lapsiperheille
- Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut, etsivä ja jalkautuva sosiaalityö/sosiaaliohjaus
- Yksinäiset vanhuksat Vantaalla -selvitys
- Nuorten ja ikääntyneiden maahanmuuttajien kotoutumisen tuki
- Suun terveydenhuollon toimenpiteet

Kuntouttava kunta hyödyntää kaikkien resursseja

Kuntoutussäätiö

Järjestöt rakentamassa sosiaalisesti kestäviä naapurustoja

Malli aluetyön tekijöille

Farid Ramadan, Tuuli Vilhunen, Soile Kuitunen, Maari Parkkinen

Tutkittua tietoa

Vahvistuva kansalaisyhteiskunta

Farid Ramadan

Kolmannen sektorin rooli naapurustojen kehittämisessä

Alueiden eriytymistä on pidetty Suomessa vähäisenä. Uudemmissa tutkimuksissa, joissa tarkastellaan pienempiä alueita on kuitenkin huomattu, että eriytyminen on paikallisesti tarkasteltuna merkittävää etenkin suuremmissa kaupungeissa. Vaikka tutkimustieto etnisen eriytymisen vaikutuksesta maahan muuttaneiden integroitumiseen on osin ristiriitaista, voi tällaiseen kehitykseen liittyä riskejä erityisesti, jos etnisesti eriytyneet alueet ovat myös sosioekonomisesti mitattuna heikompia.

Johdanto

Kaupungistuminen on kehityssuunta, joka näyttää jatkuvan. Digitalisaation edetessä läpi yhteiskunnan etätyön ja -opiskelun mahdollisuudet ovat lisääntyneet samalla kun palvelut siirtyvät verkkoon. Vaikka tämänsuuntainen kehitys on jossain määrin vähentänyt tarvetta muuttaa kaupunkieihin, näyttää kaupun-

#segregaatio
#kaupunkikehitys
#väestösuhteet

Keskeiset tulokset

- Etnistä eriytymistä tapahtuu Suomen kaupungeissa, etenkin PK-seudulla.
- Etniseen eriytymiseen on syytä puuttua varhaisessa vaiheessa, kun eriytyminen ei ole kovin voimakasta.
- Kolmannen sektorin toimijat voivat tukea naapurustojen asukkaiden hyvinvointia monin eri tavoin ja siten vaikuttaa myös naapurustoihin liitettäviin mielikuvihin.

Kuntouttava kunta on luontoympäristöltään vetovoimainen

Nelli Porosaassa, kuvan otti Ella

Lähellä luontoa sijaitsevilla asuinalueilla sairastuvuus on alhaisempi kuin kaupunkimaisessa ympäristössä (Tourula & Rautio 2014)

Asukkaat kokevat itsensä terveemmiksi kun ympärillä on paljon vihreää (hollantilaistutkimus, Leppänen & Pajunen 2017)

73-88 -vuotiaat olivat todennäköisimmin elossa viiden vuoden seurantajakson jälkeen, jos asunnon lähellä oli puistoja (japanilaistutkimus, Leppänen & Pajunen 2017)

Luonnonläheisen asuinympäristön on todettu parantavan toimintakykyä ja vähentävän kuolleisuutta (de Vries ym. 2003). Ihmiset arvioivat tuntevansa 87 % vähemmän stressiä metsässä tai puistossa käynnin jälkeen (itävaltalaistutkimus, Leppänen & Pajunen 2017)

Lähde: [PowerPoint-esitys \(tts.fi\)](#)

KUNTAPÄÄTTÄJÄ – OTA NÄMÄ KÄYTTÖÖN

Kuntapäätäjät: lue kuntasi hyvinvointi- ja tarkastuskertomukset - ja hyödynnä niitä!

Hyvän elämän ohjelma	Toimenpide	Vastuutaho/ yhteistyötahot	Seuranta- ja indikaattoreiden teemat
1. Yhteisöllisyys	1. Syrjäytymisen ehkäisy <ul style="list-style-type: none"> - Tunne- ja vuorovaikutuskasvatuspolku varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (sis. mm. kiusaamisen ehkäisyn ja moniammatillisen yhteistyön) - Yhteisöpedagogit kouluille, yhteisöllinen työ alueittain - Ehkäisevä päihdetyön toimenpiteet eri ikäisille 4-vuotissuunnitelman mukaisesti - Verkostomaiset monitoimijaiset toimintamallit sekä yhteisöllisessä työssä että yksilökohtaisissa tukimuodoissa - Elintapaneuvonta edistää hyviä ravinto-liikunta-unitottumuksia 	Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue/Essote, toisen asteen oppilaitokset, Xamk, järjestöt, srk	
	2. Kumppanuustalo -toimintamalli <ul style="list-style-type: none"> - Kehitetään yhteisöllisyyden toimintamalleja kaupungin, järjestötoimijoiden ja vapaaehtoistoimijoiden yhteistyönä, lähellä kaupunkilaisten arkea 	Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue/Essote, järjestöt, srk	Elämänlaatu Mielen hyvinvointi Yksinäisyys Päihdeindikaattorit
	3. Osallisuuden ja toimijuuden edistäminen <ul style="list-style-type: none"> - Kahvitunti kaupunkilaisille. Jalkaudutaan kaupunkilaisten keskuuteen, teemoina kaavoitus, talous, kouluverkko jne - ”Viikon kysymys” kaupunkilaisille verkkosivuilla - Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus - Osallistava budjetointi <ul style="list-style-type: none"> - Kokeilu: Nuorille osoitetut testamenttivarat - Kokeilu: Ajk:ien strategiset hankkeet - Vuonna 2018 kokeilut ja luodaan suunnitelma jatkokekeiluille - Järjestöstrategia - Avustusklonikka-pop-up (ohjataan järjestöjä hakemaan avustuksia) & kolme ohjattua avustusta hakua... 	Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta/ Kaupunkilaiset ja kaupungin toimijat sekä koko kaupunkiorganisaatio	

Hyvän elämän ohjelma

Maakunta- ja sote-uudistuksen myötä kuntien on tarkasteltava rooliaan ja tehtäviään uudelta pohjalta. Hyvinvoinnin edistäminen korostuu entisestään. Hyvän elämän ohjelman painopisteiksi on hyväksytty **Yhteisöllisyys, Aktiivinen ja hyvinvointia tukeva arki sekä Sujuva ja turvallinen elämä vauvasta ikäihmisiin**. Painopisteet valikoituivat osallistavassa strategiaprozessissa ja perustuvat hyvinvoinnin tilasta ja asukkaiden tärkeimmistä hyvinvointihaasteista tehtyihin päätelmiin. Painopisteille on asetettu valtuustokaudelle toimenpiteet ja seurantamittarit sekä mittareille tavoitetasot, joilla kehitystä voidaan seurata. Ohjelmakortit/tuloskortit sekä seurantamittarit ovat liitteenä.

Hyvän elämän ohjelma on samalla kunnan lakisääteinen hyvinvointikertomus ja siihen liittyvä hyvinvointisuunnitelma.

Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on kunnan lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, jota toteutetaan laajassa verkostoyhteistyössä. Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen kytkeytyy tiiviisti kaupungin elinvoimaan ja kestäväan kasvuun.

Hyvän elämän ohjelmatyötä on valmisteltu ja työtä ohjataan laajassa valmisteluryhmässä, jossa on edustus kaupungin eri asiantuntijatahoilta sekä järjestöjen, Essoten, Etelä-Savon maakuntaliiton, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun, Etelä-Savon ammattiopiston ja seurakunnan edustus. Puheenjohtajana toimii sivistysjohtaja Virpi Siekkinen ja sihteerinä hyvinvointikoordinaattori Arja Väänänen.

Mikkelin kaupungin arviointikertomus vuodelta 2020

Tarkastuslautakunta 18.5.2021

 YLIVIESKA
kasvun ihmeitä

Tarkastuslautakunnan tehtävät

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kiitos ja ihanaa syksyn jatkoa!

Porosaari, Etelä-Savo. Suomen luonnon päivän illassa 28.8.2021

Kuntoutussäätiö